

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Peregrinació á Montserrat

Com ab las darreras plujas
hi ha per tot herba abundant,

els remats d' ovellas místiques
comensan ja á pastorar.

DE DIJOS A DIJOS

EN la vida privada se diu que qui no te res que fer, al gat pentina; en la vida parlamentaria qui no te res que fer, entaula un debat polítich, que també es en certa manera una especie de pentinada de gat.

Promogut per en Romero Robledo, ha tret una vaga més tota la lletanía de queixas perque no'l fan ministre y de burlas y sarcasmes contra 'ls que manan, y principalment contra en Canalejas. Es inútil dir que va buscarli las pessigollas allí hont las te.—¿Cóm sent tan demòcrata—va venirli á preguntar—ha pogut passar perque la qüestió de les Associacions religiosas haja sigut sotmesa á la consulta ó á la decisió del Vaticà?

Naturalment qu' en Canalejas no pot respondre á n' aquest punt, sino apelant á tota mena de sofismes.

En Romero ademés l' ha atacat per las sevas aficions socialistas, y en Canalejas no ha tingut cap reparo en acentuarlas parlant fins de la propietat territorial, en el seu concepte, mal organizada. Aquesta declaració, per altra part sense trascendència, puig no es home en Canalejas pera posar má en l' actual organisiació de la propietat territorial, ha sigut rebuda ab marcat disgust per la inmensa majoria de diputats ministerials. De manera que si en Sagasta cregués arribada l' hora de prescindir dels serveys del antagonista de 'n Moret, en la manifestació que acaba de fer y en el disgust que aquesta ha produbit, trobaria un punt de apoyo pera ferli la trabeta y tirarlo de bigots.

Pero no li deu convenir encare: un altre dia serà.

A Barcelona ha sigut molt comentat l' acort del Ajuntament contrari á la celebració de las festas reals.

Hi ha regionalistes que lamentan que 'ls regidors companys de causa, en aquesta qüestió s' hajin deixat portar á remolch pels republicans. Pero si no s'hi haguessin deixat portar, també hi hauria regionalistes que s' queixarien de que no haguessin format el seu vot ab la manera de pensar sobre aquest punt de la inmensa majoria del poble barceloní.

Aquesta diversitat de criteris es y haurá de ser sempre la nota característica del regionalisme militat. Afanyós de sumar ni que siguin quantitats heterògenes y antagòniques, no s'ha cuidat de definir ni de fixar las seves tendencias en lo referent á tots els problemes que avuy divideixen á la humanitat, y aixís á cada qüestió que se suscita ha de topar sempre ab las mateixas dificultats: els uns voldrán una cosa, els altres no la voldrán, y després de haverse detingut tan temps á Manresa, la ciutat de las famoses bases, se trobarán que 'l carril els haurá portat á Calaf, la terra del marejador mercat.

La celebració de la festa del primer de maig, per lo que respecta á Barcelona no ha pogut realisar-se com altres anys á cor obert, á causa de las circunstancies excepcionals ens que 'ns trobem encare.

L' estat de siti y la suspensió de las garantías constitucionales afectan de una manera directa á la llibertat del obrer.

Aixís y tot algunes associacions determinaren no acudir á la feyna y alguns industrials prescindiren de obrir las seves fàbriques.

Els coneguts socialistes Srs. Reoyo y Fambuena, signaren detinguts, l' un á la estació de Franss, quan tractava de dirigirse á Mataró y l' altre á la del Nort, quan tractava d' encaminar-se á Sabadell, sense altra intenció que la de celebrar ab los companys de aquelles poblacions la festa obrera.

Ens hem de limitar á consignar aquesta fets, sense comentaris, perque avuy com avuy, per lo que toca á la província de Barcelona, la primera d' Espanya per la seva cultura y pels seus adelants, no hi ha mes cera que la que crema.

PEP BULLANGA

COMPTE ERRATS

El poble espanyol ja fa temps que no's conmou per cap idea. Es inútil parlarli de llibertat, de democracia, de Republica: permaneix indiferent, apàstich. Las idees? Música celestial.

D' heroe inflamat de sant entusiasme ha anat descendint fins á la trista condició de víctima resignada. Al renunciar á la brava condició de toro en plena llibertat per la devesa s' ha convertit en manso subjecte á l' esclavitud del estable. Se figurava que resignante á la domesticitat podria viure en pau trobant sempre plena la menjadora; pero fins en aixó s' ha enganyat de mitj á mitj. Desde qu' es manso cada dia va tornantse més esquàlit per falta d' aliments.

Ja casi no pot tenir-se en peu.

Si s' refiava de que 'ls que li donaren entenen de deixar-se junyir á la carreta, cuidarian quan menos de omplirli 'l ventre, á horas d' ara ja hauria de haverse desenganyat. Precisament per viure á las seves costellas es per lo que varen esclavisar-lo.

D' Espanya va fugirir l' or, qu' en els temps en que cada dia hi havia una bullanga, circulava en abundancia. En materia de circulació metàlica, Espanya s' tractava de tú ab las principals nacions del mon. Tant ó més valia la moneda espanyola, que la de las primeras potencias financieras. Per tot arreu era ben rebuda y estimada en la integratit del valor que representava.

Pero va inventarse l' paper xupón del Banch d' Espanya, y en pochs anys sobre l' era no quedava ni un sol grà: tot era palla, tot era boll.

Encubridor el tal Banch de tots els despilfarros

dels governants, prestantlos continuament el seu apoyó ilimitat, se pot dir que ha anat acabant ab tota la riquesa circulant del país. Ni 'ls afanadors més hábils treuen ab més delicadesa 'ls portamonedas de las butxacas. Avuy totas están buydas d' or. De bitllets no'n vulguin més, pero mal reparatis, y 'ls que'n tenen han de passar per la minva que representa 'l formidable desnivell dels cambis... Fígürinse lo que 'ls hi passarà als que no poden atraparne ni un, que son la inmensa majoria dels espanyols, y en especial las familias obreras que no contan ab cap altre arbitre que 'l seu traball, tan mal pagat com avants, avuy en que tot costa un ull de la cara.

**

Días enrera l' Urzáziz el ministre de Hisenda honrat y plé de bonas intencions que per haver topat ab el Banch se'n anà de bigots, va posar el dit á la llaga, revelant la realisació de tráfechs y operacions qu' en tot país que tingües vergonya, serian severament castigats per escarmient de ministres malversadors de la riquesa pública.

No va dir l' Urzáziz que 'n Villaverde havia venut al Banch d' Espanya 20 milions de dollars al tipus del 15 per cent, pera poch temps després comprals'hi al tipus de 25, 30 y 40 per cent?

Y en Villaverde tan fresh, sense que ni tan sols se li ocorreguis amagarse dessota del banch de diputat que avuy ocupa, perque no se li vejés la cara.

Pero ¿per què s' havia de amagar si aquest fet es tan sols un botó de mostra?... [Altras se'n han fetas de més cresps!] El Banch d' Espanya y 'l govern son las dos fullas de las tisoras que van xollant al país, y que quan ja no troben llana per esquilar funktionan implacables sobre la seva pell, fentne tirates.

Per ventura no explican els funestos resultats de aquestas tisoras els immensos beneficis que 'l Banch d' Espanya reparteix als seus accionistas?

Mientras el país no sab per quin cantó girarse, y tot son apuros fins per menjar, els accionistas del Banch, segons las manifestacions del Sr. Urzáziz, se reparteixen anualment 82 milions de pessetas de beneficis, sobre un capital de 150 milions, qu' es l' únic que han tingut que desembolsar. [Més de un 54 per cent!]

Aixó ja no es un Banch d' Espanya, sino una Espanya del Banch.

**

Després de pendre nota de aquest dato escàndolos extranyinse de lo que la nació s' debateigui presa de la miseria y de la ruina. Extranyinse de que 'ls cambis vajin pujant com l' espuma, y que la pujada dels cambis porti com á una consecuencia de tot punt inevitable 'ls grans apuros de la carestia en tots els articles de primera necessitat.

Els mateixos governants semblan alarmar-se de aquesta situació terrible y anguniosa. Pero no tinguin por de que atinir á posarhi algún remey. Hauran de comensar á fer el sacrifici de las gangas que tan á plor disfrutan y aixó no'ls convé. Hauran de renir al Banch d' Espanya, y passarán per tot menos per indisposarse ab el seu prestamista, ab l' únic á qui poden acudir per las seves trampas en els moments d' apuros.

Per aparentar que fan alguna cosa, sense atentar lo més mínim á n' aquest régime de despilfarros, l' altre dia en Moret expedia una circular als Ajuntaments, invitantlos á estudiar la manera de suprimir la contribució de consums, que causa més víctimas que una epidemia. Sembla á primera vista que la supressió, si tan convenient se considera podría efectuarse á palo sech; pero el govern no hi passa: al contrari, vol que al suprimir els consums els Ajuntaments li proporcionin lo equivalent recaudat en un altra forma. [Y á quina forma han de acudir si totas las formes contributivas s' emplean ja per acabar d' escolar al país?]

Lo mateix passa ab las carns. Aquest article escasseja, per haver alcansat un preu exorbitant, al qual sols las famílies poderoses poden arribarhi. El govern ha vist que la carn podia faltar á Madrid en las festas de la coronació y qué diríen els representants de las nacions extrangeres si tal cosa arribava á veure? Mes per evitar lo que podríen dir, que per facilitar l' alimentació dels espanyols, el govern ha trobat un medi heròich: el de rebaixar els drets arancelaris que adeudan las carns extrangeras.

Podria suprimir gabelas y tributs onerosos que afectan á la ganaderia nacional y al consum; pero no señoys, li es més fácil obrir las fronteras, y 'ls ganaders espanyoles que 's penjin. Ells ray, ja hi estan avesats á sufrir. ¿Qué pot passar: que acaben de arrancar-se, y que dintre de poch temps no's críbi á Espanya un sol cap de bestiar? Lo que dirán els governants:—No habrá ganados, pero habrá perdidos... y výase lo uno por lo otro.

**

Fins á la mort be hi arribaré.

Y aixó es lo que basta.

Avants el poble espanyol tenia ideas, y per ellas sabia deixarse matar.

Avuy per haverlas olvidadas s' ha de deixar morir.

P. K.

RODA INÚTIL

UE 'l mon marxa es innegable. Apesar de las freqüents parades y fins alguna volta d' algun pas endarrera, el progrés va fent magníficament sa via, y lo que ahir era combatut per utòpic es ayud desdénat per arcàich.

En la fasca constant del avens hi prenen part totas las nacions. Las mes avançades ensajan las teories mes atrevides y las mes prudentes ó mes perososas, implantan lo que la pràctica ha donat com á bò.

Pero en la inmensa màquina del progrés la nostra Espanya hi fa 'l paper de roda inútil. Y en aquest assumptu, inútil vol dir perjudicial.

No fem res, no avansém gotsa, perdém el temps en una tasca tan inútil com la del que volgués cavar un sol al mar á cops de picot.

El Parlament mata las horas en discussions personals de las que no hi ha modo de t'reure'n l' aigua clara, y quant se parla de pressupostos, sens temps pera ferlos nous y acertats, s' espatllan els qu' han servit darrerament. Si l' etzar posa á la discussió una qüestió d' interès, serveix solzament el debat pera posar de manifest la superficialitat de nostres homes públics y sa ignorancia en las qüestions mes trascendentals.

La prempsa, en general, tampoc respón á sa missió educadora. L' afany mercantilista li fa adular baixament á la opinió secundantla en sos extraïos en lloch d' encaminarla sensatament. Prefereix l' agitació estéril al moviment profitós. Vol donar menjars forts al paladar estragat de la massa inculata, y en lloch de discutir disputa, per atacar insulta, infà qualsevol tonteria donantli proporcions d' aconsejament y á forsa de tirar dels nervis á sos llegidors, acaba per ferlos tornar bojos ó estípits.

No traballa ningú en el terreno verdaderament útil y profitós. Volém un poble fort y hem deixat que creixi ignorant. Preténem fer del poble una locomotora qu' avansi sense rails de cap mena ni tan sisquera esplanantli al davant un' ampla via.

Es necessari comensar de cap y de nou. Hem perdot molts anys declamant en lloch de predicar. Es convenient emprendre una tasca educadora pera que del poble ilustrat ne puga sortir una prempsa seria y un Parlament sabí.

Si no ho fem així tot el mon civilisat mirarà á Espanya com una roda inútil de la màquina del progrés, y farà bé qui la suprimeixi pera que no desborbi la augusta marxa del Ideal.

JEPH DE JESUPUS

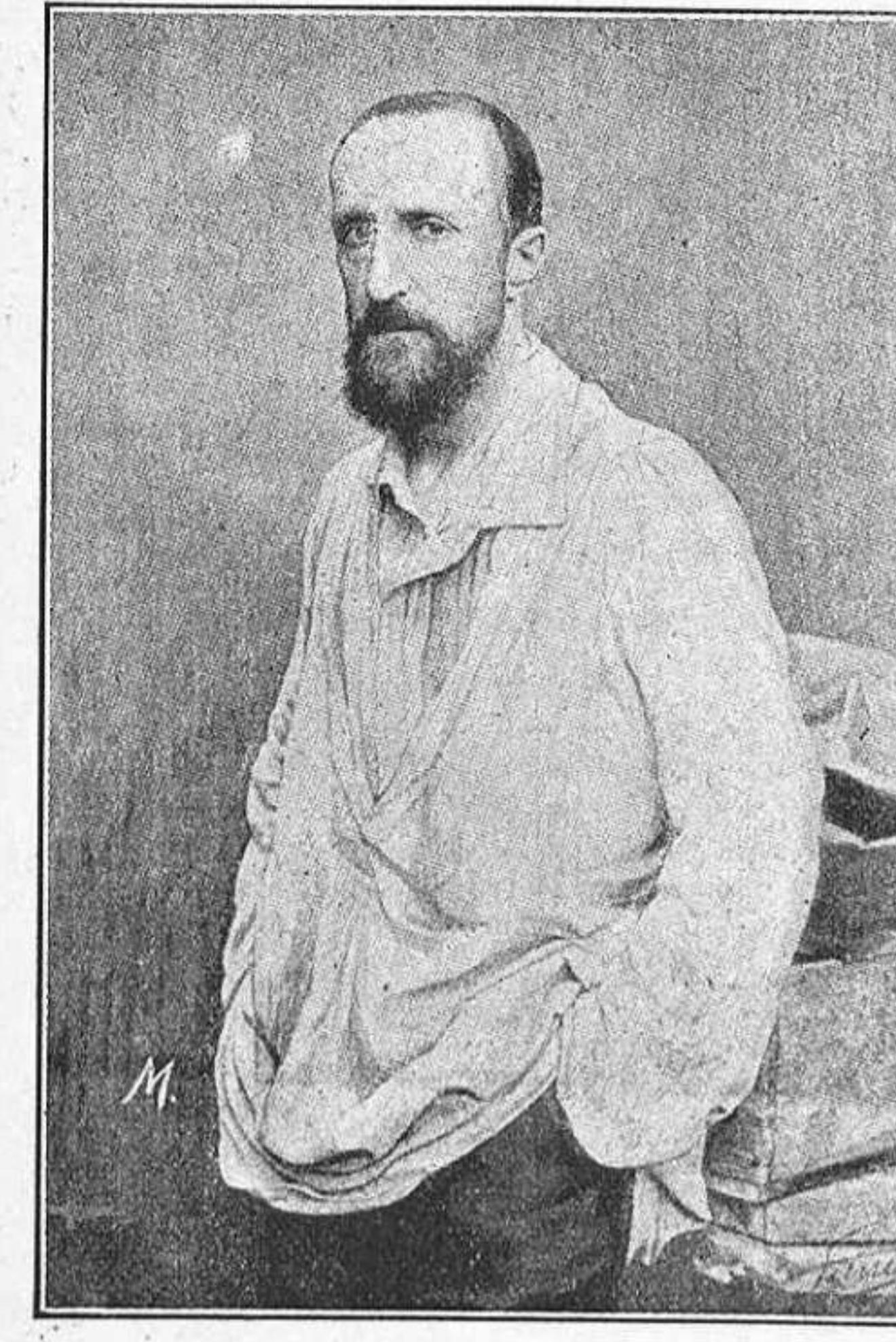
SIPAGUIN

EL dia 15 de abril el Sr. Sipaguin, ministre del Interior del govern rus, se disposava á entrar en la Sala del Palau Marfà de Sant Petersburg, abont havia de celebrar-se conseil, quan se li presentà un jove, vestint l' uniforme de ajudant de camp del gran Duchi Sergi, y que á favor de aquest traïo no inspirava la més mínima desconfiança. El jove adelanta alguns passos, y simulat entregar un plech al ministre, li disparà quatre trets de revòlver, que 'l feren caure en terra mortalment ferit. Una de las balas li perforà l' ventre.

El ministre exclamà:—[M' han assassinat! No recordo haver fet mal á ningú.]

Si hagués conegut al autor del atentat, sabent qu' era un estudiant nomenat Valmiser, el ministre Sipaguin hauria pogut comprender l' perquè l' assassinaven. Es tan terrible la represió qu' en aquests últims temps s' està exercint contra la classe escolar russa, que no es extrany que surtin desesperats resolts á pendre venjansa. Un de aquests es Valmiser, qui al poch temps de veure's pres, va suicidarse.

El govern rus s' empenya ara en exigir responsabilitats á alguns membres de la seva família.

JULES DALOU

Acaba de morir á París aquest célebre artista, que havia posat el seu art maravellós al servei de la

idea republicana. Dalou era un home tot de una pessa, traballador infatigable, á qui res desanimava, ni las decepcions, ni las contrarietats de tota mena.

D' aspecte débil y malaltís atrosvava un caudal inagotable d' energia.

Fill de pares humils feu sos estudis en els tallers de Albert Pujol, Duret y Carpeaux. Des de l' any 51 en que començà a exposar en els Salons anuals, fins al 70, passava poch menos que inadvertis. En aquesta última feta tingué un gran èxit ab la figura de La Brodadora.

Vingué l' siti de París y la Commune. Dalou, conegut per sus ideas radicals, sigué nombrat subdelegat de Bellas Arts, preservant als Museos de París de las devastacions de que haurien pogut ser objecte en aquelles èpoques agitades. Vensuda aquella formidable insurrecció, hagué de refugiarse a Londres, fentse desseguida un nom en aquell mercat artístich.

Al any 73 era objecte á París de una gran admiració ab el seu relleu: «Mirabeau retrassant en el Cos legislatiu á Mr. Dreux-Brezé, emissari del rey», que recorda un dels episodis més hermosos de la gran Revolució francesa.

Desde llavors la figura del escultor republicà anà creixent. Son grupo *El triomf de Sileno* y 'l monument a Victor Noir, jove periodista assassinat per Pau Bonaparte en vigiliás de la guerra franch prussiana, li valgueren un renom extraordinari. Ultimament posà la corona á la seva carrera del artista ab el gran monument *El triomf de la República*, que li confià la municipalitat de París y que avuy adorna un dels sitis més cèntrics de aquella gran capital.

Dalou era un demòcrata austèr y de costums senzillers, que contrastavan ab l' ideal del seu art noble y fastuós. El seu propòsit, segons havia manifestat en distintas ocasions, consistia en «posar al servei de la democracia tota la pompa brillant del art de Lluís XIV.»

Tenia en projecte un monument á Gambetta que havia d' erigirse en la ciutat de Burdeos, y ademés se proposava traduir en un traball escultòrich el vers de Benvile: «Aux pauvres gens tout es peine et misère.» Deyà en Dalou que aquesta obra dedicada al pobret que pateixen havia de ser el seu testament artístich.

La mort l' ha privat de realisarla.

J.

ARCELONA no farà festas reals.

Els regidors republicans y 'ls regionalistes que constitueixen la majoria dintre del Ajuntament així ho varen votar en la sessió del últim dimarts, cumpliren com a bons, interpretant ab fidelitat els sentiments de la inmensa majoria del poble barceloní.

Parla en Romero Robledo de les consultes á que, en cassos de crisi ministerial son cridats els personatges polítics, y per lo que á n' ell se refereix, diu lo següent:

«El resultat de les tals consultes hauria de imprimise, ja que avuy lo únic que aném á fer es un paper ridícul.»

«Fins ara no se'n ha adonat? Sembla mentida que vulgu passar plassa d' espavilat, un home que tan vegadas s' ha deixat convidar... á pègar ensuama sobre 'ls talla que 'ls altres se menjaren.»

Està bé que s' erigeixi un monument al Doctor Robert. Pero aquells regionalistes acudalata que van abocant milers de pessetas á las llistas de suscripció, ¿com es que no 'n tenen ni una pèra contribuir al enaltiment de 'l Pí y Margall?

«Es que 'l gran estadista, l' admirable escriptor, l' abnegat patrici, l' home honrat entre 'ls més honrats, no es una glòria de Catalunya? ¿Es que al costat del Doctor Robert la seva venerable figura queda migrada y esquifada?»

Nosaltres ho sabem bé prou á qu' es deguda la preferència per l' un y la preterició per l' altre.

Mirin de averiguarlo els elements federals, que portats de químiques esperances van aproximarse als regionalistes, y si tenen encare prou serenitat per compéndreho, desfarán el pas qu' en mal hora van donar.

A n' en Pí y Margall no li perdonaran mai els regionalistes l' haver sigut una de les més grans figures del republicanisme, del socialisme y del lliure pensament.

Ja varen fer prou quan la seva mort, en dedicarli unas quantas llàgrimes de cocodrilo; pero 'l monument? Si 'l vol que se 'l pinta.

L' altre dia un capellá després de llegir al Ateneo barcelonès algunes de les últimes poesies publicades per Mossén Cinto Verdaguera, s' arrecava ab un sermó donantse ilustre, y acabant per recomenar als ateneistes que anessin l' endemà á Sant Just á prendre la comunió.

La Venus de Milo que adorna la sala del Ateneo no va cridar: —Vóltal!—perque es de guix.

Pero, en canvi, alguns socis se li van queixar de que 's permetés aquelles excitacions qu' estan vedades pel reglament, y ho feren ab tant més motiu quan el tal capellá, ni soci es de aquella casa. Pero ell va respondre ab altaneria com si 'n signés amo... y la veritat es que deu ser aixís, dat que l' Ateneo està governat pels regionalistes, els quals de primer varen ferne un club polític, y ara van en camí de transformarlo en una iglesia.

Home, Sr. Baró, si vol dirigir el Brusí, sense que el prenguin per un papa-natas, serà precis que co-mensi posar-se d' acort ab vostre mateix.

Recordi allò que deya del viatje de 'n Lerroux, en Blasco Ibáñez y en Soriano á Bèlgica, suposant que ningú n' havia fet cas y que anava per aquells ca-rius com els baguls, dels quals ningú se 'n adona.

«Cóm havent sentat una afirmació semblant, va atrevir-se diumenge á publicar un article, afirmando que 'l viatje dels diputats republicans espanyols va ser la causa determinante dels gravissims successos ocorreguts en aquell país? ¿Cóm ha pogut passar tan de repent de la broma burlesca á la deprecació tràgica?

Donchs, veji, Sr. Baró, ara que vol ser tràgich es quan resulta més cómich. Perque res fa riure tant com un director de periódich donant un pas en fals y anantse'n de trompis.

TORELLÓ, 28 de abril

Já sab l' arcalde de aquesta població que al prohibir el joch nomenat Quinto, tothom va aplaudirlo, perque en dit joch pelaven als aficionats tractants com a quintos ja fossin grans ó petits. Pero no deu ignorar que al billar se juga á la bola y en algun café al monte, carteta, set y mitj y altres jocs ilícits. Caldrá, donchs, que prengui una resolució per evitar la ruina y la desesperació de un gran número de famílies.

CULERA, 25 de abril

Morí en Joseph Gratacós y Fontclara, regidor republicà, y tan despreocupat en idees religioses qu' ell fou qui cedi el terreno necessari per la construcció del actual cementiri civil. Donchs bé, á pesar de haver mort impenitent, no pogué ser enterrat en el seu cementiri per haver aixís disposat la seva família. —Descansem en pau.— El Comitè republicà federal ab motiu de haverse dat el nom de Pí y Margall á la nostra hermosa plassa, per quin acort felicití al Ajuntament, tracta de aprofitar un dels dies de la festa major (8 de maig) pera celebrar-ho solemnement.

TARRAGONA, 27 de abril

La escena al carrer de la Unió. Va carreix amunt un capellán, y en sentit contrari n' avanza un altre, que al veure'l el saluda al crit de: —Hola, salerol!— Al trobar-se 'tiran la teula endarrera y encaixan com un parell de xulos. Ara diguin: si ells ab ells gastan aquest llenyuetge i aquests modals tan flamencs, qu' hem de fer nos-altres?

BADALONA, 28 de abril

¿Cóm s' esplica que un cert empleat de consums, que segons se diu, fou despidet del fielat de la estació perque 's desculdava d' entregar tots els quartos que recava, l' hajan colcat al de la carretera real, prop de Sant Adrià, abont encare se 'n recaudan més? ¿Hi ha algú que tingui interès en que qui avants feys cistells ara fassí coves?

ESPARRAGUERA, 29 de abril

Ara per fi sabem per qué al honrat obrer Joan Vidal, delegat de la Junta de reformas socials pel districte de Sant Felip y membre de la Provincial, l' Ajuntament li ha retirat els subsidis per atendre als gastos de viatges y demés. Es per lo següent: 1.º perque en Vidal se nega á fer lo qu' ells volei. 2.º per estar afiliat al partit republicà. Y 3.º perque tot lo que comprén qu' està mal fet diu en alta veu. Aixís procedeixen aquests reaccionaris, enemics sistemàtics de la classe obrera, tan dignament representada pel company Vidal.

ARTÉS, 29 de abril

El Centro Catòlic es un foco de immoralitat per la conducta de algun dels seus membres, que may està tan content com quan pot parlar gràs y fer circular entre 'ls

seus consocios romans y altres papers pornogràfics. Aixís es com aquests hipòcritas practican la religió engatusant al próxim y entregantse als esplays més libidinosos.

GIRONA, 27 de abril

En aquesta ciutat s' acaba de representar al viu el drama *Electra* por partida doble, ab dos pobres noys l' una de 19 anys y l' altre de 17, germanas y orfes de padres. Son germà y una seva germana les han fetas tancar á las Sagrmentarias, ab engany y violència, y ab interviu de la policia. No es per referida l' escena á que donà lloch la seva conducció al convent, després de arrancarlas de la casa ahont s' havian anat á refugiar pera fugir de sos perseguidors. En el fet s' hi vejan sense grans variacions tots els personatges del célebre drama de 'n Pérez Galdós. —Ara bé jocó es que 'ls bisbes excomunican el drama quan se representa en el teatre, y se abstenen de ferho quan se desarrolla públicament en la vida real?

HOSPITALET, 29 de abril

Morí en una clínica de Barcelona un veih de aquesta vila. Transportat el seu cos aquí, la familia tractà de ferli un bon enterro, en el qual havíen de figurarí tres capellans. En tal casos no haventhi prou á la població, l' rector s' encarrega de contractar amb las parroquies veïnals; pero sigueu porque no'n trobés ó per lo que fós, el fet es qu' en l' enterro en qüestió, s' valgué l' rector de un jove una mica tocata del bolet y el vestí de capella, posantli per corona un pegan al cap igual als gossos quan tenen la passa. En ff: un capellá fals; un capellá sevillano. Al mateix jove, veyste disfressat de aquell modo, li escapava 'l riure, y no hi ha que dir si al adonar-se'n faria brometa 'ls assistents á la conducció del cadàver convertintse en una especie de sainete un acte tan serio, com es sempre l' enterro de un amich ó parent.

Pero de totes maneras si aquests capellans de carmany son valits y fan l' efecte, ja seria hora de que tothom se desentenguis dels de debò. El rector del Hospital haurà donat la norma á las famílies pera prescindir en aquests cassos de uns serveys que solein costar tan cars.

¡A MADRIT!

A está determinat. Desseguida que al carril despatxin *idas y vueltas*, agafem el portant, y cap á Madrit falta gent, á veure qu' es tot això que diuen de la coronació.

L' idea no ha sigut meva. Tot es cosa del barber, que ab las seves predicas ha acabat per entabancarnos á set ó vuit coneiguts del barri.

Desde primers d' any que no 'ns callava.

—Creyeume, aprofitém l' ocasió, aném á Madrit.

—Pero qu' hi faré al Madrit?

—Ens passejaré per la *Fuente Castellana* y dàrem un tor a la *calle Jacometrezo*.

—Deixeuvos de retòricas.

—No sigueu tontos: l' anar pel mon, sempre instruix. Y devegadas qu' sab!... Si Colón no s' ha gués mogut de casa, potser no hauria descubert las Amèriques.

—¡Aneu en nom de Deu!

—Mireu que després us en penedireu... De coronacions no se'n veuen cada dia... Tal vegada aquesta es l' última que se celebra á Espanya...—

Y tant va dir y tant va perfidiar, que uns quants de la colla vam jugar el tot pel tot.

—¿Anem'hi?

—Ja està di! Figuremnos que anem á Sant Miquel, sinó qu' en comptes d' estarhi un parell de dies, ens hi quedem tot' una setmana.

Per la meva part, no me'n hi vaig desprevingut. ¡Hasta me'n porto la màquina de retratar! Ja veurán, ja que un fa 'l viatje, al menos que s' aprofiti moral, material y fotogràficament. A més, que això de poguer ensenyar unes quantas vistes, y dir: Jo las he fetas... fa callar moltes malas llengües que no creuen que un hají anat en lloch fins que ho tocan.

Hi ha coneiguts que volen espantarnos, dihentnos que allí patirém tant, que no trobarem allotjament, que tot anirà tan car. Si portessim l' idea de menjar pavo-real á tot pasto, potser sí que tindran rahó; pero aconsolantnos, com ens aconsolarem, de passar ab quatre frioleras, molt serà que 'l viatje 'ns arruini.

Jo ja tinc format el meu plan de campanya.

Lo primer que faré arribant á Madrit será demanar que m' ensenyin el carrer de Fuencarral. Vull veure la casa ahont se va cometre, anys atrás, aquell *crimen* que per poch en fa tornar tarumabs á tots. Si hi ha porter, que segurament deu havern'hi, el faré engranar, y li preguntaré com eran la Dolors Ávila, la Higinia Balaguer, en Vazquez Varela la Lola la *billetera*... tota la colla...

Després me n' aniré á veure en Sagasta. ¿Qué diuen?... ¡Vaja si hi aniré! Ja ho sé que jo no soch ningú y que a primera vista sembla que m' ha de plantar la porta pels nassos; pero quan sàpiga que arriba de Barcelona, ¡com se 'n alegrará, pobre home!...

—Sí, senyor—li diré.—¡Ja ho veu! No es tan díscola y ingrata com vosté suposa la ciutat comtal. Si es cert que com a ciutat no ha fet res, repari els veïns en quina abundància han vingut á las festas. Del meu carrer solzament, som vuit.

Y en Sagasta que, dignin lo que vulguin, es una bella persona, s' enternirà de mala manera y hasta potser, ben prebat, ens rebaixarà el cupo de consums y 'ns concedirà el concert econòmic y la sona neutral, que, dit siga entre paréntesis, encare no sé qu' vol dir.

Ab lo que penso distreure'm de valent es contemplant als prínceps y embajadors de las nacions extrangeras, que també, com nosaltres, van á Madrit per presenciar la gran ceremonia.

Diu qui ha prínceps russos, inglesos, alemanys, italiàns, japonesos, xinos... Fins sembla que n' hi ha un de negre, que no menja més que carn cristiana y va vestit ab un senzill tapa-rabos de plomars. Y es tan príncep com els altres... ¡Vájin'ho á entendre!

La veritat es que per això sol ja val la pena de fer el viatje. ¡Qué 'n deurá ser d' espatriar el veure á tots aquests personatges reunits, cuberts de galóns, creus y cintas—menos aquell del tapa-rabos—y parlant l' un en grec, l' altre en llatí, l' altre en rus, l' altre en holandès!

Hi ha qui suposa que l' espectacle no ha de ser

tan bonich com sembla, perque—diuen ells—tot plegat deurá resultar una cosa com ara la *rua* en dies de Carnaval... ¡Qué n' hi ha de diferencial!... Las màscaras de favoriters son gent que 's disfressa no més per dos ó tres dies, y las que jo veuré á Madrid van disfressades tot l' any.

Lo que tinc decidit empenyo en que no 'm passi per alt es l' acte de la coronació, ó de la jura ó que sigui.

No ignoro que la ceremonia tindrà lloch al Congrés y que no ha de ser molt fàcil pescar una entrada; pero qu' dimoni... ¡ni una salida tampoch!

Y si tantas dificultats se 'n presentan per entrar-hi, soch molt capás d' anar á trobar á n' en Romero Robledo y dirli sense embuts:

—Don Francisco, soch un admirador de vosté y necessito que m' proporcioni un billet per veure això.

Y es veritat que l' admiro. Admiro la seva barra... ¡Ah! De lo que no 'm vull descuidar es de preguntar abont està en Weyler. Tinc el propòsit d' esperar-lo ab la màquina un dia que don Valerí surti ben mudat, y ¡zas! el retrato.

Elegant y arius com es ell, ha d' estar colossal en traje de gala...

Una ideal... Si m' queda bé, en tornant de Madrid el regalo al *Palacio de la Ilusió* perque l' exhibeixin.

Me sembla que ha de ser l' *ilusió* més grossa del palacio.

A. MARCH

¿S' HA PERDUT LA FE?

VIOLA D' OR Y ARGENT: No s' adjudica. (*Fallo del Consistori*)

—Qu' es això, Deus poderos?

—El premi que 'ls Jochs Flora

—Á l' hermosa Fe dedicar,

ha quedat desert enguany?

—¡Qué! Ni un sol trovador mascle,

ó femella, ha estat capás

d' emportar-se questa joya

d' or y argent, que 'ls altres anys

tant y tant disputada era

per la gent dels cabells llargs,

y á la qual tan belles odas

y romans tan brillants

havien endressat sempre

els poetes nacionals?

—Qu' es això, gloriós Sant Jordi?

—Es que la fe s' ha acabat?

—Es que ja ha passat de moda

y rodolant, rodolant,

s' ha perdut, com las cinquenas,

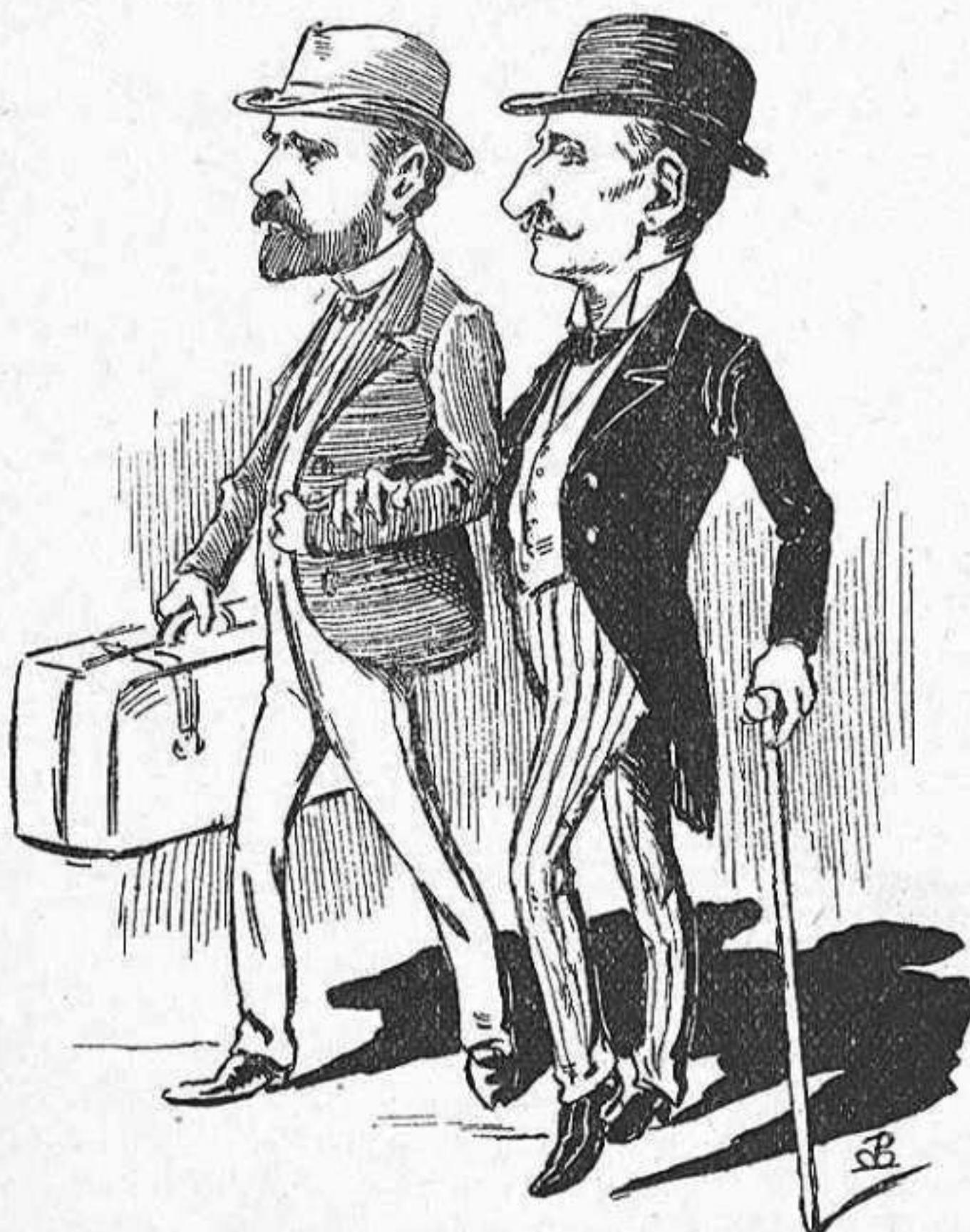
els il·luquets y 'ls mirinyachs?

—¡Nó!—m' contesta una veu fonda,

que qui sab d' hónt deu pujar:—

Actualitats

MOSEN ESTEBANELL AL ATENEU

MINISTRES DE VIATJE

—¡Cuidado, señor Canalejas!... Mirí que qui va ab un coix...

LO DE LAS CATEDRALS

—¿Qué li sembla que n' té la culpa de que las iglesias cayguin?
—Els liberalots, home, els lliberalots!...

LAS CARTAS DE 'N PEY-ORDEIX

—D' això se'n diu ficarse un cardenal á la butxaca!

—Lo que sembla mentida es que l' Albert no s' enmotilli á las ideas del seu germà Santiago, com hauria de ferlo per dos motius: en primer lloc porque 'n Santiago te més talent qu' ell, y en segon terme per ser en Santiago l' noi gran de casa seva, y segons las bases de Manresa, el noi gran es el que mana.

El perdigot al sentir aquesta última rahó, va retirarse tot estarrufat y escorregut.

Sembla qu' en Jaumet ha escrit una carta á un senyor de Barcelona, declarantse regionalista radical.

La carta del fill del rey de las húngaras está redactada en catalán.

—Preguntan per qué escriu en una llengua que no compren?

Per veure si pot cassar als mussols regionalistas. No hi ha com tocarlos el botet per deixars'hi caure. Temps ha que ho venim dihent: el carlisme ha perdut els bous á las Vascongadas, y busca las esquellás á Catalunya.

L' Ajuntament de Valencia ha acordat no celebrar festas reals.

Igual acort ha pres l' Ajuntament de San Sebastián.

La ciutat cantábrica ahont cada estiu las institucions van á prendre banys.

Si jo signés institució també hi aniria á banyarme, perque primer es la salut que tot; pero jo 'ls juro qu' en pago del desaire dels republicans de aquell Ajuntament, el bany el pendràs fent el mort.

Al Alegría, á n' en Grafiá, y als demés carlins presos últimament ja 'ls han deixat anar.

Així es aquest país de las eternas anomalías.

Als qu' estiman la llibertat els la prenen.

Als que la detestan els la donan.

El País ha publicat un notable article ocupantse del augment que tindrán els próxims presupuestos.

Títol del article de El País: «Robo en cuadrilla.»

El valent periódich republicà no tenia necessitat de donar mes amplias explicacions: el títol ho diu tot.

Un dato edificant.

El ministre d' Estat ha compromés pera las festas reals vintiquatre carruatges, pagantne 24 mil duros de lloguer.

No mes que mil duros per cada cotxe.

Així sí, quan hajan servit per passejar als embaxadors extrangers, podrán utilisarse pera portar á Espanya al hospital en cotxe.

A Russia, la princesa Elena, filla del gran duc Vladimiro y cosina germana del emperador tractava de fugir ab un estudiant. Va ser detinguda en el moment de realisarho y recluida als subterraneis del palau real.

Es curiós saber que la tal princesa está adherida als grups revolucionaris.

Això vol dir que l' idea revolucionaria incubada en la sombra, está próxima á allarse com el sol; y la prova es que la seva llum comensa ja á daurar las alturas.

Diálech cassat al vol:

—Trobas qu' està bé'l precepte constitucional que reuneix aptitud per reinar sobre un país á un jove de 16 anys?

—Aquí á Espanya sí.

—¿Y per qué?

—Perque Espanya es la terra del género xich.

¡Poverino Canalejas!
¡Quin daltabaix has mogut!
¡Que no sabs que aquí hi ha coses
qu' encare son tabohú?

*
Prínceps que veniu á Espanya,
quan passejeu per cert llochs
no rasqueu l' or dels daurats,
sinó sortirà 'l llautó.

*
Don Segimon diu que sí;
en Canalejas, que ya;
en Sagasta, que ara baixan...
Y re; així aném tirant.

*
A Madrid no mes s' ocupan
de la carn. ¡Qué son ditxosos!
Aquí, gracies si podém
passá un ratet ab els ossos.

*
Que la festa 's fa al Senat,
que la festa 's fa al Congrés...
Y lo que la nació pensá:
—A mí qu' me cuenta usted?

*
Quatre cents milions voldría
en Veragua... ¡Quina idea!
¡Pobre senyor! Ya te con-
tentarás con tres pescetas.

*
Catedrals qu' están per caure,
catedrals que ja han caygut.
¡Voleu dir que l' aná á missa
no es una imprudència avuy?

*
El carro del ministeri
va arrossegat pet vuyt mulas:
d' elles, quatre no fan res.
—Y las altraa?

—Las ajudan.

L. WAT

XARADA

Avants era mes ferma
la teva passió; al menys
tenías mes hu-quarta
y sufriás pacient
las flípicas mevas;
ara 'l prima tens sech
y segona-tercera
la font dels sentiments

y l' ànima hu-tres-quarta
y hu-dos-ters y darrer.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA

Aixó es tot ben natural:
sens total, no hi ha cap arbre,
ni sens tot, no hi ha cap sabre
del gran cos... municipal.

ENRICH M. GENER

TRENCA-CLOSCAS

A CARMEN ALÁ

Ab aquestes lletras degudament combinadas formar lo títol d' una sarsuela castellana de molt èxit.

J. FELIP

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Monument nacional.
3 7 5 7 2 2 7.—Carrer de Barcelona.
3 6 5 1 5 7.—> ,
3 6 5 1 2.—> ,
3 7 8 8.—> ,
2 7 8.—> ,
3 7.—Animal.
4.—Vocal.

UN BOER

GEROGLÍFICH

: +

B A N K

L S

+

S A L : : S A L

JOSEPH GORINA ROCA

Caballers: Toni Badia, L. Sureda y Paradís, J. Giralt, Poca Roba, Un passarell, Edaiav, Areugon, Dos calisays, Un constantina etc..., Un mata escarabats, Paret Húbas, P. Virgili, Máximo Electra, Juan Nitus Tahona, A. Jané Jané, J. Domingo, J. Monserrat, J. T. Antolí, F. J. Purroy, M. M. y P., Quimet de Cuba, A. Monistrol, P. Xuriguera y T. Torrent: No passa.

Caballers: Joan Marzó, E. Gerubern, B. Leugim, J. Farrés Gairalt, y Enrich M. Gener: Ja ha passat.

Caballer: A. Ribas LL.: No recordém tal original. Lo d' avuy es equivocat.—Pere Amat: Senyor Amat, se nyoy Amat, després d' aquests versos si que no te més remey que dimitir.—Ll. Mahé: Es veu que vesté en molt incipient...—Andresito: Arrogladetas, anirán. Cosas pitjor premian á Canprosa.—Un suscriptor: Nos havemos evo... de la Moda.—Baldiri Costa Ingles: Bialó, Bialó, no ns emboliquem. Es vritat que nosaltres paguem y qui paga, mana. Pero ells manan y qui mana, pega.—Joan Aupí y Palou: Per gallas tens dos clavells—y per boca una rosa... Llística que per orellas no tingui dos taps de suro, que això no apreciarà 'l mal efecte dels versos coixos...—Esteban Riera: Ya 'ns el crefmos, ya; si no que con estos aguados que han hecho estos días, una entrevista al medio de la calle... la verdad... tenimmeido de agafar un encostipado...—R. Arias: Vagi practicantse, escribit per vestó mateix, que això es una bella esperança... Joan Tasi (Ferrol): Marino de guerra y s' entrerà en fer versos? Acuerdate de Santiago y de Cavite!—Figà del coll llach: Alsenyor que tallaide de La Campana no li agrada la corvina. Ha de ser bacalà veritable d' Escocia, y encare, de la banda del morro.—G. P. R.: Aquesta llibertat de forma poètica es mal entesa. Això es modernisme de Canprosa.—J. Pujo: Calli, home, no ns fassí pessigollas...—A. Doria: Molt bé y per molts anys... Nivell y Barretina: Ja 'n som de menja-capellans, com diuhem els catalanistes liberals, pero no tant.—Rata-nia: Ho guardarem per una CAMPAÑA extra ó per l' Almanach.—J. A. S.: Els cantares tenen poch such, encare que tinguin molt tall...—P. Apocat: Suicidarse? No ho fassí tan fort. ¡Y per una dona! ¡Que té relacions ab un taper!... Cursi!—XXX: Sí, se nyoy, en el fondo de la contestació hi havia senzillament una negativa. Els versos eran impubables y no 'ns fassí dir per què.—Picoso: ¡Mal pensat! ateyol!—V. y Joan Vesip: La poesia L' hereuhet no està mal... Veurém...—Oriola Ribas: Es cuydadeta y la tindrén present.—F. G.: Té molta rahó. Ara falta que tothom estigui ab nosaltres.—Un desenganyat: Es fluxissim. Y ademés, antich; això fa quaranta anys que ho escriuen els poetes de Canprosa.—J. C. P.: Ho llegirém y lo qu' estiga bé, anirà.

OBRA NOVA * SORTIRÀ AVIAT

**ENTRE FALDILLAS
Y PANTALONS**

HUMORADA EN VERS, PER C. GUMÀ

Desde la fetxa s' admeten pedidos en nostra Administració

Impremta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

Comentari

—Has vist aquest governador?... Tant que vol perseguir el joch, y demá, davant mateix de casa seva, permet que hi hagi Jochs... florals.